

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 20.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 30 øyr. á forsiðuni.
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 4. októbir 1927.

Kostar kr. 1.50 fjórðingsárið — Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brævsavonarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

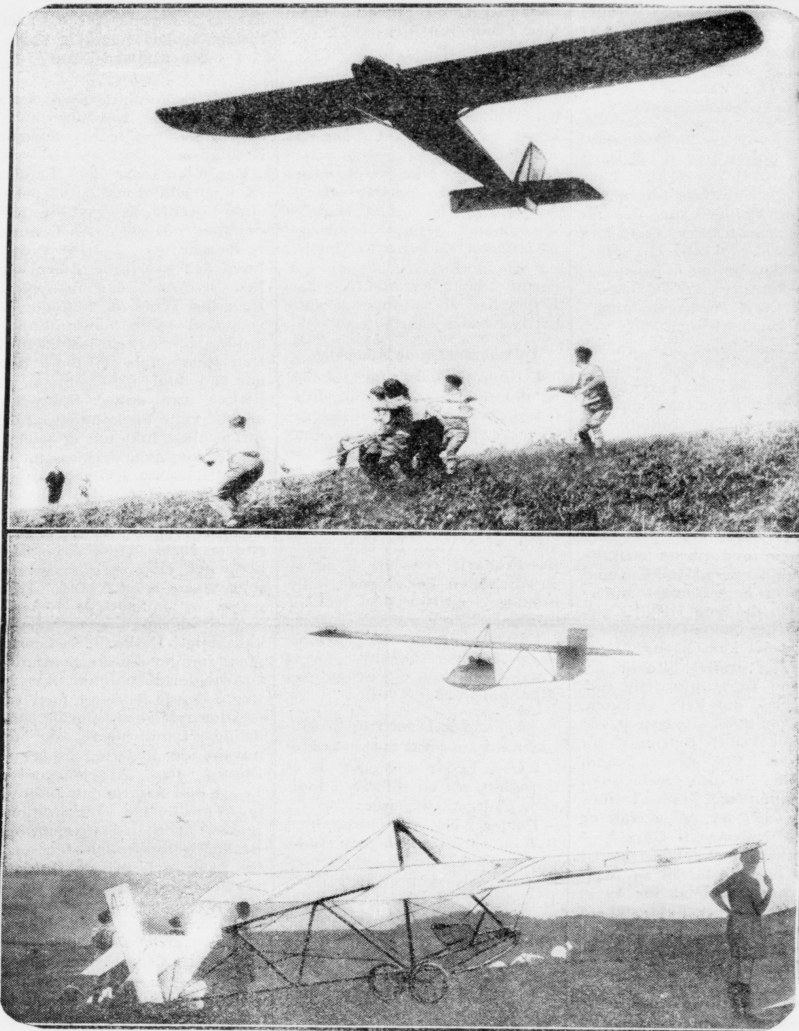
1. árg.

EINA FERÐ Í TÍÐINI ljóð-
aði tað víða um heiminn,
at hin socialdemokratiska rørslan
var grundað á *rána*. Hvussu tíð-
um hevur tað ikki verið kasta
socialdemokratum fyri, at teir
høvdu í ætl at rána frá teim,
sum nakað høvdu. Tíðir har vist,
at so var aldri ætlanin, men
tíðin hevur samstundis eis-
ini prógva, at ránsmannaveldi
og ræði framvegis liggur innan-
fyri tað mark, sum skilur menn-
iskjuni í tvínigar: Tey njótandi
og tey virkandi; og innanfyri
tað mark, sum ringir seg uttan-
um tey njótandi — tann lutur
av menniskjum, sum letur
onnur strevast og slitast fyri seg
og sínar hugsanir og ætlanir —
har situr framvegis ránsmanna-
hugsanin í hásetri. Nú kann
tað verða framhildi, at tað má
enn so vera, men tað eru
mangar oldir runnar, síðani tað
fyrstu ferð varð sagt, at tað var
rangt at taka lón fyri tað, sum
ein annar strevast fyri. Væl er
menniskjan í seinni tíðum vorðið
tvinga til ásaning um, at tað
skal vera máti við, hvat ein
maður ténar uppá ein ella fleiri
menn, sum arbeiða fyri hann,
um sama mundi sum hesir, ið
arbeiða, hava vont við at høgga
seg ígjøgnum við tí ússaligu lón,
sum teir fáa fyri tað virði, teir
framvinna, — meðan hinir ikki
ivast í at halda fund rundanum
væl dúkaði og av góðgeiti og
mæti bognandi borð. Hetta skilið,
hvar ein samfundsborgari hevur
bert eitt til endamáls: at fáa so
mykka nýttu burtur úr øðrum
menniskjum sum møgulegt, er
atvoldin í, at hin arbeiðandi
flokkurin merkir, at hann er
nakað fyri seg sjálván, og at
honum ikki varð ætlað at finnast
við breiðaborð, har tað
verður sett til lívs, sum aðrir
hava sveitta blóð fyri.

Nú skuldi ein trú, at hatrið
var tað fremsta, ið borið var
arbeiðandum í brósti, men so-
leiðis er ikki. Vit sáa semju, har
hini sáa hat og illvilja, og eyð-
vitað er, at vit um ikki langa
tíð vilja heysta semju, og hinir,
í líka stórt mál, fáa ávøkst-
urin eftir tí illvilja, sum teir
hava latið sáa í hinu stóru
mánnamúgvuni, sum, tá ið alt
verður samanlagt, ber einstakl-
ingin og hansara hús alt tað, ið
hann hevur hópa sær av lutum,
sum priða skal hansara borg.

Arbeiðarin gongur móti máli-
num at loysa seg sjálvum úr
fjóttri. Tað er eingin, ið býðir
seg til tess, tí tekur hann sjálvur
striðið upp, og hugnaligur er
sigurin: sjálvir at byrja, sjálv-
ir at striðast og sjálvir at
fullføra verkið: At loysa teir
verkandi úr fjóttrandí bandi.

DE DANSKE SVÆVEFLYVERE

Fra Svæveflyvernes Eldorado ved Rhön.

Hvert Aar afholdes der ved Rhau i Tyskland en stor Konkurrence for Svæveflyvere — og ved Konkurrencerne i Aar var der flere Hundrede Deltagere. Interessen for Svæveflyvning er ogsaa til Stede i Danmark. I Foraaret begyndte den unge stud. polyt. *Davidson* sine Eksperimenter. Han fik startet en Klub, der har 14 aktive Medlemmer og for hvilken Kaptajn *Davidson* er den økonomiske Primusmotor.

„Kl. 5“ har haft en Samtale med Hr. *Davidson*, hvoraf vi her gengiver et sammentrængt Referat:

— Der er blevet fløjet i Sommer ved Raageleje med en Skolemaskine — og alle Klubbens Medlemmer har været i Luften.

— Hvor længe?

— Ikke mere end et halvt Minut.

— Hvor højt og hvor langt er de saa naaet i den Tid?

— Ja. 35 Meter op i Luften — og ca. 200 Meter frem. Det er jo kun lidt i Forhold til, hvad man har naaet i Tyskland, hvor en Svæveflyver ovenikøbet med Passagerer har holdt sig 14 Timer i Luften. Men vi har kun en Skolemaskine foreløbig og den kan der ikke sættes store Rekorder med. Men foreløbig skal Svæveflyverne jo ogsaa kun lære.

— Kommer der en rigtig Svæveflyver hertil?

— Ja, jeg tænker der bliver bygget en af Klubbens Medlemmer i Vinter — og forskellige Mennesker rundt i Landet har bygget sig Svæveflyvere. Vi har faaet Meddelelse om, at der er bygget 3, men de har ikke været i Luften endnu. Men der er, som nævnt, stor Interesse for Svæveflyvningen — og vi har faaet store finansielle Tilskud mange Steder fra. Forøvrigt er Svæveflyvning en ganske glimrende Fortræning i Flyvevirksomheden — og flere af vore Svæveflyvere har fort motordrevne Aeroplaner og klaret sig udmærket, fordi de er vant til Luftstrømninger og Maskinens Bevægelser. Jeg tror, vi faar megen Fornøjelse af at have begyndt Svæveflyvningen herhjemme — og den Omstændighed, at vor Skolemaskine er udstillet i Kæmpehallen har forøget Interessen. Vore Billeder er fra det store Stæve ved Rhau. Øverst ses en Svæveflyver lige efter Starten, og nederst en Maskine, der er lige ved at lande, medens en anden venter paa at komme i Luften.

Lithauen.

De mange Rygter om Forholdene i Lithauen er ganske ukontrollable. Pressefriheden er under det fascistiske Regimente indskrænket til intet, og Telefon og Telegraf er under Censur, saa det er næsten umuligt at erfare paalidelige Efterretninger.

Fra Warschau telegraferes dog en Fremstilling, der skal give et korrekt Indtryk af Situationen.

Der har ikke været Tale om noget kommunistisk Kup, men om en Folkerejsning mod Fascistregeringen, der for nogle Maaneder siden tilrev sig Magten og afsatte den socialdemokratiske demokratiske Regering, der havde faaet Flertal ved Valgene.

Der er i de sidste Dage foretaget ikke mindre end 2000 Arrestationer — hovedsagelig af Folk, der tilhører Arbejderbevægelsen. Forleden Morgen Kl. 5 blev der afsagt Dødsdom over 6 Studenter, der var bleven fanget som Deltagere i Opstanden, og allerede en Time senere, Kl. 6, blev de dødsdømte henrettede.

Iøvrigt meddeles der om Henrettelser mange andre Steder i Landet. Overalt er der oprettet Standretter, og hele Landet er erklæret i Belejringstilstand.

Senere meddeles: Fagforeningsfriheden i Lithauen er bleven fuldstændig undertrykt under det nuværende Diktatur. Af 18 Fagforeninger er de 12 bleven opløst, og de øvrige eksisterer kun af Navn, da det siden Statskuppet er umuligt at afholde en Arbejderforsamling. De tre Fagforeningsførere havde ogsaa prøvet paa at organisere en Rejsning i Olida-Distriktet, men den var bleven kvalt i Fødselen af de lokale Myndigheder. De havde iøvrigt i længere Tid været forfulgt af Politiet, fordi de under Albert Thomas' Besøg i Kovno havde overrakt denne et Memorandum om de i Lithauen herskende Tilstande.

Neistar.

Húsrúgvín álegði gentuni ikki at gera nakað utan tað, ið hon álegði henni at gera.

Eitt kveldið kom gentan loypandi inn í sovukemmunu til húsrúnna og spurdi, um hon kundi fáa loyvi at koyra kettuna úr kovanum, har hon sat og lepti mjólk.

Meðan tær tosaðu um hettar, hevði kettan jól og góðar dagar í kovanum.

